

våbnet og den for søværnet. Som bilag til det fremsatte lovforslag var optaget de udkast til kongelige anordninger, som ministeren efter lovforslagets vedtagelse ville søge stadfæstet.

Den nye ordning går ud på, at der dels indføres såkaldte *faste friheder*, der ikke kan fratages eller beskæres ved disciplinarmidler, dels finder en opdeling sted af de øvrige friheder. Ved denne opdeling af de øvrige friheder indføres begrebet „*omgangsfriheder*“, d. v. s. friheder, der sædvanligvis og nogenlunde regelmæssigt tilstås efter en omgangsordning, og om hvilke det nu udtrykkeligt fastslås, at de *kun* kan fratages eller beskæres ved disciplinarmidlerne frihedsnægtelse eller vagt uden for tur. Endvidere indføres begreberne „*udgangsfrihed*“, der har betydning i hæren og flyvevåbnet, samt „*belønnings- og lejlighedsfriheder*“, hvis tildeling — som navnene antyder — er knyttet til særlige forudsætninger.

Ved de nye regler tages klart afstand fra den tidligere udbredte, men fejlagtige opfattelse, at tildeling af disse friheder kunne betragtes som begunstigelser til mandskabet, og at frihederne derfor uden videre — altså uden at det fik karakter og form af disciplinarmiddel — kunne nægtes, idet det klart fastslås, at de friheder, der sædvanligvis tilstås ved afdelingerne, kun kan nægtes enkeltpersoner som en sanktion over for begåede forseelser og forsømmelser og i stedet for straf.

Om *faste friheder* bestemmer § 44 a:

„Fratagelse af *faste friheder* kan ikke anvendes som disciplinarmiddel, og anvendelse af disciplinarmiddel må ikke medføre indgreb i *faste friheder*.

Disse friheder, der tilkommer samtlige værnepligtige *menige*, herunder værnepligtige elever på forsvarets skoler, omfatter *befalet orlov* i forbindelse med de kirkelige højtider og ved andre lejligheder samt — bortset fra den første måned af tjenestetiden — mindst to nattegn (natlandlov) månedlig. Under disse friheder henføres endvidere én månedlig lørdags-søndagsfrihed, bortset fra måneder, hvor der meddeles befalet orlov. En befalet orlov, der falder i to kalendermåneder, har kun sådan virkning for den ene måned.